

KC-131 Seat No. _____

B. A. (Sem. III) Examination

October / November – 2017

Sanskrit (Main) : Paper-CC-305

(૧) અભિનવવૈદિક પાઠાવલી ।

(૨) વૈદિકસાહિત્ય – ઇતિહાસ : ।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ ગમે તે ત્રણ મંત્રોનો આવશ્યક ટિપ્પણી સાથે અનુવાદ કરો : ૧૪
- (૧) અગ્નિનાં રદિમંશ્રવત્ પોષમેવ દિવેદિવે ।
યશસં વીર્ણંત્તમમ્ ॥ ૧-૧-૩ ॥
- (૨) અગ્નિર્હોતા કવિક્રંતુઃ સત્યશ્ચિત્રશ્રવસ્તમઃ ।
દેવો દેવેભિરા ગમત્ ॥ ૧-૧-૫ ॥
- (૩) યસ્યાશ્વાસઃ પ્રદિશિ યસ્ય ગાવો યસ્ય ગ્રામા યસ્ય વિશ્વે રથાંસઃ ।
યઃ સૂર્યઃ ય ઉષસં જજાન યો અપાં નેતા સ જનાસ ઇન્દ્રઃ ॥
૨-૧૨-૭ ॥
- (૪) યેનેમા વિશ્વા ચ્યવંના કૃતાનિ યો દાસં વર્ણમધંર ગુહાકઃ ।
શ્વઘનોવ યો જિંગીર્વા લક્ષમાદહર્યઃ પુષ્ટાનિ સ જનાસ ઇન્દ્રઃ ॥
૨-૧૨-૪ ॥
- (૫) રમંઘ્વં મે વચંસે સોમ્યાય ઋતાંવરીરુપં મુહૂર્તમેવૈઃ ।
પ્ર સિન્ધુમચ્છાં બૃહતી મનીષાવસ્યુરહ્વૈ કુશિકસ્યં સુનુઃ ॥
૩-૩૩-૫) ॥
- (૬) આ તેં કારો શૃણવામા વચાંસિ યયાથં દૂરાવનેસા રથેન ।
નિ નેં નસે પીપ્યાનેવ દોષા મયદિવ કન્યાં રાશ્વચૈ તેં ॥
૩-૩૩-૧૦ ॥

https://www.hnguonline.com

https://www.hnguonline.com

- ૨ અગ્નિદેવતા વિશે વિગતવાર નોંધ લખો. ૧૪
અથવા
- ૨ 'વિશ્વામિત્ર નદીસંવાદસૂક્તમ્' નું રસદર્શન કરો. ૧૪
- ૩ ઋગ્વેદ-સંહિતાનો વિગતે પરિચય કરાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ 'સામવેદ-સંહિતા'નો વિગતે પરિચય કરાવો. ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
(૧) ઋગ્વેદનાં લૌકિક સૂક્તો
(૨) ઋગ્વેદનાં દાર્શનિક સૂક્તો
(૩) બ્રાહ્મણગ્રંથોનો રચનાકાળ
(૪) બ્રાહ્મણગ્રંથોનું વિષયવસ્તુ
- ૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો : ૧૪
(૧) 'વેદ' શબ્દનો અર્થ જણાવો.
(૨) વેદો કેટલા છે ? કયા-કયા ?
(૩) 'પુરોહિતમ્' શબ્દનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
(૪) અગ્નિ કોના વડે સ્તુતિ કરવા લાયક છે ?
(૫) 'અઙ્ગિરઃ' શબ્દનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
(૬) 'ઈન્દ્ર સૂક્ત'માં કયું ચરણ વારંવાર આવે છે ?
(૭) 'દાસં વર્ણમ્' શબ્દનો અર્થ સમજાવો.
(૮) 'શમ્બરઃ' શબ્દનો અર્થ (લખીને) સમજાવો.
(૯) વૈદિક છંદોના નામ લખો.
(૧૦) 'બ્રાહ્મણ' શબ્દ કેવી રીતે બન્યો છે ?
(૧૧) વેદમાં જુગાર અંગેનું કયું સૂક્ત છે ?
(૧૨) સામવેદની ત્રણ વર્તમાન શાખાનાં નામ આપો.
(૧૩) સામવેદનાં બ્રાહ્મણો કયાં-કયાં છે ?
(૧૪) ઋગ્વેદનાં સંવાદ સૂક્તો કયાં-કયાં છે ?

https://www.hnguonline.com